

КРУЧИНЕНКО В.А.
*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
першого року вечірньої форми навчання
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

КИРИЛОВ Ю.Є.
*д.е.н., професор, науковий керівник
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Актуальність. Ефективний розвиток сучасних аграрних підприємств в умовах трансформаційних змін в державі визначається здатністю суб'єктів господарювання адекватно реагувати на зміну зовнішнього і внутрішнього середовища. Інструменти та механізми забезпечення фінансової безпеки підприємств дають змогу впорядкувати управління фінансовою безпекою, оптимізувати матеріальні, фінансові, часові, трудові витрати, пов'язані з реалізацією цього процесу. Фінансову безпеку підприємства науковці розглядають як захищеність його підприємницької діяльності від негативних впливів зовнішнього середовища, а також спроможність швидко усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов, що не позначаються негативно на його діяльності [1]. Головною метою забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є досягнення стабільності його функціонування та створення умов для подальшого фінансово-економічного розвитку шляхом попередження внутрішніх і зовнішніх загроз. Ідентифікація загроз фінансовій стійкості підприємства, виявлення причин їх виникнення і способів подолання або мінімізації втрат за виникнення несприятливої події є одним з актуальних напрямів управлінської діяльності, яка логічно пов'язана із проблемою забезпечення фінансової безпеки підприємства у сучасних економічних умовах в Україні.

Мета дослідження. Мета дослідження полягає у розкритті специфіки фінансової безпеки суб'єктів господарювання аграрної галузі та обґрунтуванні напрямів подолання проблем у сучасних умовах.

Результати дослідження. Специфічність загроз фінансовій безпеці, що є притаманними для процесів функціонування аграрних підприємств, зумовлені насамперед факторами непередбачуваності та невизначеності внутрішніх та зовнішніх умов діяльності. Це обумовлено залежністю виробництва від природних умов, нестабільністю інфраструктури аграрних ринків, диспаритетом цін, особливостями їх організаційно-управлінської структури, складу майна, зобов'язань і джерел власного капіталу, специфікою використання різних способів фінансування діяльності, формою

оподаткування та іншими відмінностями, що впливають на кінцеві результати господарювання та викликають необхідність виявлення ефективних напрямів забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарської діяльності. Також істотними характеристиками діяльності виробників продукції є обмеженість землі як основного фактора виробництва, сезонний характер виробництва. Сучасний аграрний сектор України характеризується масштабністю кризових явищ, йому притаманні висока ризиковість та інвестиційна непривабливість. Все це обумовлює необхідність формування системи заходів фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств, яка є складовою економічної безпеки господарської діяльності, яка повинна стати передумовою стійкого розвитку сільськогосподарського підприємства. Останню слід розглядати як формуючий елемент захисту національної економіки та забезпечення високого рівня економічної безпеки держави загалом, оскільки безпека підсистем нижчого рівня ієрархії, тобто окремих суб'єктів господарювання, є необхідною умовою для зміцнення безпеки систем вищого рівня. Під економічною безпекою сільськогосподарських підприємств розуміється такий стан підприємств, який характеризується стійкістю до внутрішніх та зовнішніх загроз, здатністю забезпечити реалізацію власних економічних інтересів, ефективно функціонувати та розвиватися в умовах конкуренції та господарського ризику [2]. Результатом функціонування системи фінансово-економічної безпеки аграрного сектору є забезпечення населення необхідним асортиментом продукції в достатньому обсязі, відповідної якості та виду, стабільна соціальна ситуація в суспільстві і сталий розвиток аграрних підприємств [3].

Для досягнення належного рівня економічної безпеки суб'єктів господарювання необхідно враховувати весь спектр факторів, від яких залежить ефективність функціонування підприємства в умовах жорсткої конкуренції. В умовах подолання наслідків політичної та економічної кризи підприємствам складно компенсувати фінансові втрати, що виникають через вплив зовнішніх і внутрішніх загроз, тоді як упровадження заходів, які забезпечують достатній рівень фінансової безпеки та засновані на результатах наукових досліджень, дасть змогу скоротити такі втрати. Умовами забезпечення фінансової безпеки підприємства є: високий ступінь гармонізації й узгодження фінансових інтересів підприємства з інтересами оточуючого середовища та інтересами його персоналу; наявність на підприємстві стійкої до загроз фінансової системи, яка спроможна забезпечувати реалізацію: фінансових інтересів, місії і завдань; збалансованість і комплексність фінансових інструментів і технологій, які використовуються на підприємстві; постійний і динамічний розвиток фінансової системи (підсистеми) підприємства [4]. Формування системи

фінансово-економічної безпеки передбачає: визначення об'єктів та суб'єктів фінансово-економічної безпеки; ідентифікація загроз та ризиків у діяльності підприємства; використання потенціалу підприємства для забезпечення стратегії безпеки; виконання завдань забезпечення функціонування системи фінансово-економічної безпеки на основі відповідних компетенцій безпеки підприємства та персоналу, інтелектуального капіталу та системи управління знаннями про безпеку.

Ефективність функціонування системи фінансової безпеки підприємства напряму залежить від механізмів її забезпечення. Механізм забезпечення фінансової безпеки – це певний набір інструментів, таких як методи, засоби, ресурси, нормативно-правова база та управлінський хист, які, взаємодіючи між собою, покликані досягати поставлених цілей на шляху вирішення питання забезпечення фінансової безпеки підприємства. Формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства відбувається шляхом здійснення певних дій над її об'єктами, серед яких прибуток, джерела й об'єми фінансових ресурсів, структура капіталу, структура грошових потоків, структура активів, інвестиції, фінансові ризики, система фінансових інновацій і т. д. Ефективність функціонування такого механізму найбільшою мірою визначається рівнем організаційного забезпечення, що виконує роль певного фактору зв'язку між усіма суб'єктами та об'єктами безпеки. Організаційне забезпечення управління фінансовою безпекою підприємства можна визначити як комплекс внутрішніх положень і правил, які регламентують створення умов для гарантування потрібного для існування та розвитку рівня безпеки за рахунок забезпечення системи фінансової безпеки необхідними ресурсами, організації взаємозв'язків між окремими елементами системи та суб'єктами зовнішнього середовища, адаптації системи до зміни умов функціонування та удосконалення для забезпечення її стійкості та життєздатності.

Забезпечення фінансової безпеки на рівні підприємства залежить від економічних, організаційних та інших заходів держави щодо підтримання її на належному рівні. Тому доцільно виокремити роль держави у забезпеченні фінансово-економічної безпеки аграрного сектору, яка має полягати перш за все у формуванні інституціональної бази для стійкого функціонування діяльності суб'єктів господарювання. Простежується тісний зв'язок між ринковими перетвореннями у фінансово-кредитній сфері країни та зростанням рівня забезпеченості фінансової безпеки підприємств.

Висновки. Фінансова безпека виступає як основний елемент і чинник формування економічної безпеки аграрного підприємства. Широкий спектр загроз вимагає розробки та реалізації дієвих заходів, які дозволять протистояти наявним і новітнім загрозам реалізації фінансових інтересів підприємства на ринку. Механізм забезпечення фінансової безпеки

базується на певних завданнях, функціях і принципах; передбачає комплексне використання системної сукупності методів, інструментів та конкретних заходів їх реалізації.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Борисюк О.В. Основні загрози фінансової безпеки України / О.В. Борисюк // International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference Proceedings. January 29, 2016. Klaipeda: BaltijaPublishing. 270-271 pages.

2. Зачосова Н.В., Бибики А.М. Напрями забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарської діяльності / Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017 – Випуск 15, частина 1. С. 25-28.

3. Безус Р.М., Дуброва Н.П., Пашенко О.С. Фінансово-економічна безпека аграрного сектору / Ефективна економіка. – 2016 – № 12 / Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5412>.

4. Реверчук Н.Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур: [монограф.] / Н.Й. Реверчук. – Львів: ЛБІ НБУ, 2004. – 195 с.

МАХНОВЕЦЬ М.О.

*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
першого року вечірньої форми навчання
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

ТАНКЛЕВСЬКА Н.С.

*д. е. н. професор, науковий керівник
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

ОСОБЛИВОСТІ ІМПОРТУ УКРАЇНСЬКОЇ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ДО КРАЇН ЄС

Актуальність. Ринок органічної продукції вже близько двох десятиріч є одним з найбільш динамічних ринків продовольства у світі й стає популярною альтернативою споживанню традиційної продукції.

Попит на органічну продукцію у країнах Європейського Союзу вдвічі перевищує пропозицію, тому значні її обсяги з великим успіхом експортуються у ці країни для подальшої переробки та споживання, а